

Paragraaf Lokale heffingen

15 september 2026

Inleiding

In deze paragraaf geven we inzicht in de door de gemeente Gooise Meren geheven belastingen, bestemmingsheffingen en retributies (rechten en leges). De gemeente heft belastingen, heffingen en retributies op een wettelijke grondslag, zoals de Gemeentewet, de Wet milieubeheer en de Omgevingswet. Het invoeren, wijzigen en afschaffen van lokale heffingen is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

Onder de belastingen vallen de onroerende-zaakbelastingen, de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten, de precariobelasting, de toeristenbelasting, de watertoeristenbelasting, de reclamebelasting en de parkeerbelasting. Onder de bestemmingsheffingen vallen de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De rechten en leges omvatten een grote groep belastbare feiten, zoals de marktgelden, de liggelden, de begraafrechten, de leges op omgevingsvergunningen, reisdocumenten, burgerlijke stand en basisadministratie personen.

Voor zowel de bestemmingsheffingen als de rechten en leges geldt dat de tarieven maximaal kostendekkend mogen zijn en dat opbrengst alleen gebruikt mag worden voor de dekking van gemaakte kosten.

Beleid lokale heffingen

'Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden leveren een rechtvaardige bijdrage in de gemeentelijke voorzieningen.' Zo is het beleid van de gemeente Gooise Meren op het gebied van lokale heffingen samen te vatten. De lokale lastendruk blijft in reële termen gelijk, waarbij er van wordt uitgegaan dat bestemmingsheffingen, leges en rechten kostendekkend blijven of worden. Uitzondering daarop zijn de begraafrechten en marktgelden. Bij deze laatste rechten wordt gestreefd naar een kostendekkendheid die is gebaseerd op de realisatiecijfers van de afgelopen jaren. De OZB wordt zo veel mogelijk alleen met de gebruikelijke indexering en de gemaakte afspraken verhoogd.

Aanpassing belastingen en heffingen 2027

De geraamde opbrengsten van belastingen zijn voor 2027 verhoogd met het door het CPB geraamde inflatiepercentage van 2,7%. Onderstaand wordt een aantal aanpassingen nader toegelicht.

- Afvalstoffenheffing: Voor deze heffing geldt 100% kostendekking. Hierdoor stijgen de tarieven met 6,5%.
- Rioolheffing: Gelet op het uitgangspunt van 100% kostendekking van het product Riolerings wordt er bij de bepaling van de tarieven naast de indexering ook rekening gehouden met een autonome stijging (2,5% voor 2027).

Overzicht geraamde opbrengsten lokale heffingen

Op basis van het beleid, de tarieven en volumeontwikkelingen is in de begroting 2027 een totale belastingopbrengst geraamd van circa € 4,7 miljoen. Onderstaand overzicht vermeldt de geraamde opbrengsten voor 2026 en 2027 voor de diverse lokale heffingen.

Heffing	Raming 2026 (x € 1.000)	Raming 2027 (x € 1.000)	% aandeel 2027	Mutatie t.o.v. 2026 (x € 1.000)
Onroerendezaakbelasting (OZB) Woningen	13.189	13.556	29,83%	367
Onroerendezaakbelasting (OZB) Niet-Woningen	3.302	3.388	7,25%	86

Roerende zaakbelasting (RZB)	13	13	0,03%	0
Parkeerbelasting	3.955	4.062	7,93%	107
Toeristenbelasting	302	311	0,54%	9
Reclamebelasting	219	225	0,49%	6
Precariobelasting	56	57	0,10%	1
Afvalstoffenheffing	10.565	10.827	23,19%	262
Rioolheffing	7.782	8.178	17,08%	396
Bouwleges	3.324	3.414	7,53%	90
Overige leges	1.582	1.870	3,53%	288
Begraafrechten	987	1.015	2,24%	28
Marktgelden	115	118	0,26%	3
Totaal	45.391	47.034	100%	1.643

Tarieven 2027

In onderstaand tarievenoverzicht zijn de belangrijkste belastingtarieven voor 2027 opgenomen.

Heffing	Grondslag	Tarief 2026	Tarief 2027
OZB woning eigenaar	% WOZ-waarde	0,0730%	0,0703%*
OZB niet-woning eigenaar	% WOZ-waarde	0,1749%	0,1595%*
OZB niet-woning gebruiker	% WOZ-waarde	0,1336%	0,1222%*
Toeristenbelasting / watertoeristenbelasting	Per overnachting / per etmaal	€ 3,10	€ 3,18
Afvalstoffenheffing	Eénpersoonshuishouden	€ 285,21	€ 303,75
	Meerpersoonshuishouden	€ 448,31	€ 477,45

Rioolheffing woning eigenaar	Per aansluiting op riolering	€ 265,60	€ 279,59
Rioolheffing niet-woning gebruiker	Niet meer afgevoerd dan 500 m ³	€ 266,20	€ 280,22
Parkeerbelasting (per uur)	Bussum (straat)	€ 2,00	€ 2,05
	Bussum (garage)	€ 1,20	€ 1,30
	Muiden, 1 ^e en 2 ^e	€ 2,00	€ 2,05
	Muiden, vanaf 3 ^e uur	€ 6,20	€ 6,35
Parkeerbelasting (vergunningen)	Bewonersvergunning, 1 ^e	€ 48,80	€ 50,10
	Bewonersvergunning, 2 ^e e.v.	€ 83,90	€ 86,15
	Bedrijvenvergunning	€ 210,80	€ 216,45

* voorlopige tarieven, zie ook toelichting bij OZB

Ontwikkeling woonlasten (lokale belastingdruk) voor huishoudens in Gooise Meren

Door de totale woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (zoals geproduceerd door het Coelo) en uit te drukken in een percentage kan de ontwikkeling van de woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde worden geschetst. De woonlasten bestaan uit de onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing (meerpersoons) en de rioolheffing.

	2025	2026	2027
Totale woonlasten gezin Gooise Meren in jaar t	€ 1.139	€ 1.303	€ 1.293
Woonlasten gemiddelde voor gezin in t-1	€ 994	€ 1.063	€ 1.095
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor (x 100%)	115%	123%	118%

Vergelijking gemeentelijke woonlasten met andere gemeenten

Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Om een beeld te geven van de gemeentelijke woonlasten van de burgers van de gemeente Gooise Meren is een vergelijking gemaakt met die van omliggende gemeenten en met de woonlasten in een gemiddelde gemeente voor 2026.

Gemeente	Totale woonlasten éénpersoonshuishouden	Totale woonlasten meerpersoonshuishouden
Baarn	€ 1.182	€ 1.380
Blaricum	€ 1.476	€ 1.715
Gooise Meren	€ 1.140	€ 1.303

Hilversum	€ 922	€ 1.123
Huizen	€ 967	€ 1.072
Laren	€ 1.575	€ 1.872
Wijdmeren	€ 1.517	€ 1.656
Gemiddeld regio	€ 1.254	€ 1.446
Landelijk gemiddelde	€ 1.014	€ 1.095

Bron: Coelo Atlas van de lokale lasten 2026

Belastingen nader toegelicht

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De aanslag OZB wordt voor het belastingjaar 2027 gebaseerd op (nog door de raad vast te stellen) OZB tarieven voor 2027 en de WOZ-waarden naar waardepeildatum 1 januari 2026. Het uitgangspunt voor de geraamde OZB-opbrengst 2027 is:

- Indexering van de geraamde opbrengst 2026 met 2,7%
- Areaaluitbreiding ten opzichte van 2026

Bij de berekening van de OZB-tarieven voor 2027 wordt rekening gehouden met bovenstaande uitgangspunten en met de meest recente gegevens omtrent de verwachte waardeontwikkeling. De voorlopige waardeontwikkeling gaat uit van een waardestijging van 6,0% voor de woningen en een waardestijging van 15,0% voor de niet-woningen. De in deze begroting genoemde tarieven zijn nog niet definitief, de taxaties van het vastgoed zijn namelijk nog niet definitief. In het 4e kwartaal van 2026 zal een definitieve berekening worden gemaakt. In de raadsvergadering van december 2026 zullen dan, op basis van de laatste stand van zaken, de definitieve OZB-tarieven voor 2027 worden vastgesteld.

Roerende woon- en bedrijfsruimten (RZB)

Naast de onroerende zaakbelastingen biedt de Gemeentewet de mogelijkheid om ook voor roerende zaken een belasting te heffen, namelijk de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten (RZB). De tarieven voor de RZB zijn op grond van de wet (art. 221 Gemeentewet) gelijk aan die van de OZB.

Toeristenbelasting

Het tarief voor de toeristenbelasting stijgt met het inflatiepercentage.

Parkeerbelastingen

De gemeente heft een parkeerbelasting om het parkeergedrag van bewoners of bezoekers van Gooise Meren te reguleren. Hierbij gelden twee vormen, namelijk een belasting voor het daadwerkelijke parkeren of een belasting voor een vergunning om te parkeren op daarvoor aangewezen plaatsen. De opbrengsten uit parkeerbelasting vallen onder de algemene middelen van de gemeente, zodat de netto-opbrengst van de parkeerbelasting bijdraagt aan het voorzieningenniveau van de gemeente.

Heffingen nader toegelicht

Kostendekkende heffingen

In de paragraaf lokale heffingen moet een overzicht van baten en lasten worden opgenomen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten. In dit hoofdstuk worden de diverse heffingen kort behandeld en wordt per heffing via een vast format inzicht gegeven in de kosten die vanuit de diverse taakvelden en extracomptabel aan de heffing worden toegerekend. Daarnaast worden de gehanteerde tariefstelling, geraamde baten en eventuele achterliggende beleidskeuzes weergegeven.

Onafhankelijk van de aard en samenstelling van de overhead kan deze worden toegerekend aan de directe kosten van de taakvelden. Deze toerekening vindt voor heffingen extracomptabel plaats. Voor wat betreft het toerekenen van overhead aan de tarieven is gekozen voor een systematiek waarbij de totale overhead op taakveld 0.4 op basis van de volgende formule wordt verdeeld:

$$\text{Opslag taakveld} = \frac{\text{aan heffing toegerekende directe loonkosten} \times (\text{totale overheadkosten} / \text{totale loonkosten directe producten})}{1}$$

Hieronder volgt voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing, begraafrechten, marktgelden en leges een overzicht van de geraamde kosten en opbrengsten; hieruit volgt het percentage kostendekkendheid. Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt een eventueel saldo onttrokken uit de egalisatievoorziening om te komen tot een 100% kostendekkendheid. De btw is een toegestaan onderdeel van de kostenberekening.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van percelen waarvoor een inzamelplicht voor huishoudelijke afvalstoffen bestaat. De verschillen tussen de werkelijke lasten en baten voor de afvalstoffenheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening. Hierdoor is de kostendekkendheid altijd 100%.

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing	2027 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld afval	8.840
Inkomsten taakveld afval, excl. heffingen	-271
Netto kosten taakveld	8.569
Toe te rekenen kosten kwijtschelding	310
Overhead	123
btw op exploitatie en investeringen	1.826
Totale kosten	10.827
Opbrengst heffingen	-10.827
Dekkingspercentage	100,0%

De kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing komt op 100% door een onttrekking van € 208.000 aan de voorziening egalisatie afvalstoffenheffing.

Tarieven afvalstoffenheffing en beleidskeuzes

De afvalstoffenheffing in de gemeente Gooise Meren is gedifferentieerd naar de grootte van het huishouden in de vorm van een éénpersoonshuishouden en een meerpersoonshuishouden. Hiermee wordt zoveel mogelijk recht gedaan aan het principe 'de vervuiler betaalt' en blijft de uitvoering van de heffing praktisch uitvoerbaar.

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van de eigenaar (woning) of gebruiker (bedrijf) van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De gemeente is wettelijk verplicht om haar zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater na te komen. De verschillen tussen de werkelijke lasten en baten voor de rioolheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening. Hierdoor is de kostendekkendheid altijd 100%. Op grond van het vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan 2023-2026 is de rioolheffing bovenop de inflatiecorrectie met 2,5% verhoogd.

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing	2027 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld riolering	6.805
Inkomsten taakveld riolering, excl. heffingen	-492
Netto kosten taakveld	6.313
Overhead	465
btw op exploitatie en investeringen	1.003
Totale kosten	7.782
Opbrengst heffingen	-7.782
Dekkingspercentage	100%

Toelichting

De kostendekkendheid van de rioolheffing is 100% door een onttrekking van € 450.000 aan de voorziening egalisatie rioolheffing.

Tarieven rioolheffing en beleidskeuzes

Bij de harmonisatie van de tarieven voor de rioolheffing is er voor gekozen om voor woningen een vast bedrag per aansluiting te heffen van de eigenaar. De kosten van het leggen van riolering en overige voorzieningen zijn voornamelijk vaste kosten. Omdat de mate van gebruik van de voorzieningen per individueel perceel over het algemeen slechts een klein effect heeft op de totale kosten rechtvaardigt dit het gebruik van een vast bedrag. Voor niet-woningen is gekozen om de rioolheffing te baseren op het waterverbruik en te heffen van de gebruiker. De tariefklassen zijn zodanig ingedeeld dat dit het effect heeft van een vast bedrag per aansluiting, maar waarbij de echte grootverbruikers extra bijdragen.

Begraafrechten

Begraafrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en het gebruik van de diensten die daarbij worden verleend. De gerealiseerde opbrengst is al een aantal jaar relatief stabiel en is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal begrafenissen en de opbrengst van het jaarlijks onderhoudsrecht. Voor 2027 is de geraamde opbrengst verhoogd met het inflatiepercentage.

Berekening van kostendekkendheid van de begraafrechten	2027 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld begraven	1.404
Inkomsten taakveld begraven, excl. heffingen	-111
Netto kosten taakveld	1.293
Overhead	698
Totale kosten	1.991
Opbrengst heffingen	-1.015
Dekkingspercentage	51%

Tarieven begraafrechten

De verordening begraafrechten kent een tarieventabel met een uiteenlopend aantal tarieven voor verschillende diensten. Voor begraafrecht wordt gestreefd naar een kostendekkendheid van minimaal 50%. Dit streefpercentage is gebaseerd op de werkelijke kostendekkendheid in de afgelopen jaren.

Marktgelden

Marktgelden worden geheven voor het gebruiken van openbare grond c.q. het innemen van een standplaats op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is. De opbrengst is afhankelijk van de daadwerkelijke bezetting van de weekmarkt. Voor 2027 is de geraamde opbrengst met het inflatiepercentage verhoogd.

Berekening van kostendekkendheid van de marktgelden	2027 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld marktgelden	93
-Inkomsten taakveld marktgelden, excl. heffingen	-1
Netto kosten taakveld	92
Overhead	37

btw	10
Totale kosten	140
Opbrengst heffingen	-118
Dekkingspercentage	84%

Tarieven marktgelden

Het marktgeld bedraagt een tarief per vierkante meter ingenomen ruimte. Voor marktgelden wordt gestreefd naar een kostendekkendheid van minimaal 50%.

Leges

Leges worden geheven voor het door de gemeente verlenen van diensten zoals opgenomen in de tarieventabel behorende bij de Legesverordening. Deze tarieventabel bestaat uit drie hoofdstukken: algemene dienstverlening, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving (omgevingsvergunningen) en dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn (specifiek voor ondernemers). Binnen de drie hoofdstukken zijn de leges onderverdeeld in paragrafen waarbinnen de samenhangende tarieven zijn geclusterd.

De opbrengsten zijn in de begroting niet op hoofdstukniveau opgenomen, maar zijn functioneel gegroepeerd. Van een aantal diensten wordt namelijk dusdanig weinig gebruik gemaakt dat het apart opnemen van een raming geen meerwaarde heeft.

Het totaal percentage kostendekkendheid aan leges (hoofdstuk 1, 2 en 3) bedraagt 74%.

Berekening van kostendekkendheid van de leges	2027 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld leges	5.244
Overhead	2.898
Totale kosten	8.142
Totale opbrengsten	-5.159
Dekkingspercentage	63%

Berekening van kostendekkendheid van de leges hoofdstuk 1: algemene dienstverlening	2027 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld leges titel 1	1.265
Overhead	451

Totale kosten	1.716
Totale opbrengsten	-1.675
Dekkingspercentage	98%

Onder algemene dienstverlening valt bijvoorbeeld Burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen.

Berekening van kostendeckendheid van de leges hoofdstuk 2: dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	2027 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld leges titel 2	3.789
Overhead	2.304
Totale kosten	6.092
Totale opbrengsten	-3.446
Dekkingspercentage	57%

Onder Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning valt de omgevingsvergunning.

Berekening van kostendeckendheid van de leges hoofdstuk 3: dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	2027 (Bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld leges titel 3	190
Overhead	144
Totale kosten	333
Totale opbrengsten	-38
Dekkingspercentage	11%

Onder Dienstverlening vallend onder Europese richtlijnen valt bijvoorbeeld horeca, organiseren van evenementen en markten.

Kwijtscheldingsbeleid

Belastingplichtigen die de belastingschuld niet kunnen voldoen door het ontbreken van (voldoende) vermogen of inkomen kunnen kwijtschelding aanvragen. Het beleid dat hierbij gehanteerd wordt, ligt vast in de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen. Alleen voor de afvalstoffenheffing wordt in 2027 kwijtschelding verleend. Voor andere gemeentelijke belastingen wordt geen kwijtschelding verleend.

Het bedrag aan kwijtschelding voor afvalstoffenheffing wordt als kosten meegenomen bij het bepalen van de tarieven. Over het jaar 2027 is naar verwachting het bedrag aan kwijtschelding € 310.000.

Algemene ontwikkelingen

De gemeente is voor de inkomsten voor het overgrote deel afhankelijk van inkomsten vanuit de Rijksoverheid. De huidige financieringssystematiek zorgt voor schommelingen in inkomsten bij de gemeenten en biedt beperkte ruimte voor autonomie. Vanuit het VNG is er overleg met het Rijk voor meer mogelijkheden voor de gemeente om belasting te heffen. De lastenverzwaring voor inwoners dient vervolgens gecompenseerd te worden via lagere inkomstenbelastingen.